

ברור, איפוא, כי הפרות שבמשקים גבוהי התנובה זכו לתשומת לב מרובה יותר, במיוחד לאור העובדה שחלק ניכר מן המשקים נמוכי התנובה עסק אף בגידול חזירים בעוד שרק בודדים מבין גבוהי התנובה עשו זאת.

שטח מרעה לפרה: בגבוהי התנובות — 2.8 דונם; בנמוכי התנובה — 2 דונם.

כמות שחת לפרה: בגבוהי התנובה — 15 חבילות; בנמוכי התנובה — 16 חבילות.

שטחים לייצור תחמיץ לפרה: בגבוהי התנובה — 1.2 דונם; בנמוכי התנובה — 0.4 דונם.

בדרך כלל, מציין סקוט, היה משקל גופן של הפרות במשקים נמוכי התנובה קטן יותר בהשוואה לזה של הפרות בגבוהי התנובה, ויש להניח כי התנובה השפעה במידה רבה במשקים נמוכי התנובה על ידי תנאים של תת-זונה.

אחד ההבדלים הבולטים בין שתי קבוצות המשקים היה בטיב החליבה, וגורם זה מסוכם בפרוטרוט במקום אחר.

התוצאה הסופית ממחקרו של סקוט היא שבתנאי הטיפול המעשי בעדר החלב קיימים גורמים רבים היכולים להשפיע על רמת הייצור. גורם בולט אחר הוא שבין בעלי המשקים נמוכי התנובה רב היה מספרם של הבוקרים המתחזלים בהשוואה לקבוצת בעלי המשקים גבוהי התנובה. בקיצור: הסיבה בכללה ידועה יפה לבוקרים — אי מילוין של המלצות המומחים לגבי שיטות הטיפול וניהול משק החלב הוא הגורם העיקרי לירידה בתפוקת המשק.

(מתוך „ניו־זילנד דירי אקספורטר“, יולי 1959)

תורגם ע"י ד. ע.

בותיהם של משקים רבים הנן נמוכות לא בעקב טיב הפרות אלא עקב גורמים אחרים. השאלה היא איפוא מהם הגורמים האחרים הללו. ד"ר מקקאן קבע כי רבים מן הגורמים יתגלו על ידי תוצאות מחקריו של ג. סקוט.

סקר משקים מראה גורמים מכריעים

מטרת מחקרו המקיף של סקוט היתה לגלות מהם הגורמים העשויים להיות אחראיים להפרש בייצור בין משקים שונים. כיוון שברור כי לטיב הבהמות לא נודע ערך בנידון זה יש לחפש גורמים אחרים האחראים לתנובה ממוצעת נמוכה במשק האחד לעומת תנובה גבוהה במשק האחר. יש לציין באופן כללי כי אין להתייחס לנתרנים אלה כמוסמכים לגמרי, אלא יש לראות בהם רמזים לגורמים האפשריים. במקרים מסויימים נמצא כי עדרים בעלי תנובות נמוכות היו שייכים לאיכרים טובים, ובמקרים אלה צריך היה לחפש את הגורמים בתנאים גיאוגרפיים או קרקעיים. לעתים, החוסר במצלצלים הוא הגורם העיקרי. אולם סקוט העלה מספר עקרונות שיהיו בעלי ערך בהערכת משקים גבוהי תנובה, וכאלה בעלי תנובה ממוצעת נמוכה. סקוט מדגיש כי אין להצביע על עקרון אחד ויחיד היכול להסביר את ההפרשים בגובה התנובה בין המשקים השונים. תנובת השומן לדוגם קרקע: במשקים בעלי תנובה גבוהה — 31 ק"ג; בנמוכי התנובה — 17 ק"ג.

מספר הפרות לעובד אחד: בגבוהי התנובה — 48; בנמוכי התנובה — 59.

ק"ג שומן לעובד אחד: בגבוהי התנובה — 8424 ק"ג; בנמוכי התנובה — 6372 ק"ג.

רישון אספסת בחנקן — ברכה לבמלח

ר. י. פרייאנט, המשמש מדריך מטעם האוניברסיטה של ווירג'יניה, טוען שאין כל תועלת בדישון חנקני של גידולי שחת קטניות, כגון אספסת ועוד. ניסויים מחוזמן האחרון מקאנטאקי הוכיחו שדישונים ב־3, 6 ו־12 ק"ג חנקן לכל דונם של אספסת לא העלו את היבולים כלל. ניסויים דומים לנ"ל שנערכו בוורג'יניה המערבית אישרו עובדה זאת.

מהסקר שנערך על ידי 47 מפקחים מחוזיים בין מגדלי האספסת נתברר שלמעלה מ־41% מביניהם דישנו ב־60 ק"ג דשן 10—10—5 את השטחים שהוקצו לזריעת אספסת.